

DOI: 10.15330/ukrst.19.32-40

УДК 81'27

ПРО ДЕЯКІ СУСПІЛЬНІ МЕМИ СУЧАСНИХ УКРАЇНЦІВ

Володимир БАРЧУКдоктор філологічних наук, професор
кафедри української мовиДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника» (Україна, Івано-Франківськ).

E-mail: wolmyr@i.ua

ORCID ID: 0000-0002-6985-4309

У статті розглянуто мему як культурні одиниці суспільства і етносу. Визначено науковий та узуальний зміст поняття мем, його лінгвальну репрезентацію. Встановлено, що більшість мемів мають лінгвальну форму моно чи полі-пропозитивних конструкцій, які є висловленнями, що представляють судження. Запропоновано звернутися до лінгвістичної парадигми меметики, тобто до лінгвомеметики. **Лінгвомеметика** – наука про лінгвальні мему.

У комунікативній структурі лінгвального мема виокремлено тему і рему, рема у висловленні є домінують судження. Мем у свідомості мовної особистості є світоглядним, ціннісним та поведінковим стереотипом. Водночас мему представляють морально-етичні засади суспільства. Мем виявляє аксіологічні ознаки судження та може в морально-етичному аспекті мати конструктивний чи деструктивний зміст, тобто формувати із носіїв мемів прогресивне чи депресивне суспільство. Указані мему виявляють позитивний чи негативний вплив на світогляд мовної особистості як носія етнокультурних стереотипів.

Мему властиві усім носіям мови. Засвоєння міфологем, символів чи концептів потребує навчання, інтелектуальних зусиль, зв'язку між поколіннями, дотримання традицій та цінностей. Мему засвоюються через наслідування, копіюються мовною особистістю механічно. Шкідливими для формування громадянського суспільства є деструктивні мему, особливо за умови їхнього домінування. Охарактеризовано низку ключових деструктивних суспільних мемів сучасних українців, які визначають суспільні і професійні відносини. Висловлено думку, що руйнування традиційних для українства морально-етичних суспільних засад через домінування деструктивних мемів є ключовою перешкодою у побудові українцями прогресивного громадянського суспільства.

Ключові слова: лінгвомеметика, мем, суспільні мему, мовна особистість.

Постановка проблеми. У системі етнолінгвістичних одиниць, що формують світогляд і культуру народу, поряд із традиційними та усталеними (міфологема, символ, концепт), виокремлюємо мему [1]. Введення мема до сфери етнолінгвістики, зокрема її напряму – лінгвокультурології, потребує теоретичного обґрунтування, оскільки під цим поняттям розуміють різні елементи індивідуальної та суспільної свідомості, а також використовують його в різних сферах пізнання.

Виклад основного матеріалу. Варто вказати, що слово *мем* увійшло в загальний український мовний простір за останнє десятиліття, а його використання пов'язане із поширенням Інтернету та формуванням

цифрового інформаційного континууму. У цьому просторі слово *мем* означає картинку (колаж, малюнок, фото), мікросюжет, рідше фразу (але обов'язково візуалізовану в мережі), що легко запам'ятовується, має високий рівень атракції та швидко поширюється; переважно такий мем виявляє грайливий, іронічний, розважальний зміст. У такому використанні мем функціонує в міжмовній сфері, оскільки є невербалізованою формою інформації; у випадках часткової вербалізації (підпис під картинкою чи її вербалізований елемент) мем все одно залишається міжмовним, оскільки в українському інформаційному континуумі однаково може бути використана англійська, українська чи російська. Наприклад, мем «Узбагойся» під час Майдану мав виразне суспільно-політичне забарвлення та був використаний як заклик проти застосування сили щодо демонстрантів та адресований безпосередньо тодішньому Президентові України. Універсальний характер мема засвідчує свідоме стилізоване порушення орфографії його вербалізованого елемента, інколи підпис може бути зроблений латиницею. Маємо приклад, коли російський побутовий мем на українському ґрунті під час Революції гідності отримав суспільно-політичне забарвлення та був закликом до суспільного діалогу, політичною сатирою, чинником зниження суспільної та індивідуальної психологічної напруги.

Таке розуміння мема в загальному суспільному просторі зумовлене, на нашу думку, хибною асоціацією його етимології: скороченні від англ. *memo* (пам'ять), тобто форма представлення інформації, що легко запам'ятовується. Останнім часом у суспільно-політичному дискурсі слово *мем* використовують у його більш властивому значенні – ментальний суспільний стереотип. Однак таке його використання ще не цілком усталене.

Для визначення наукового змісту поняття *мем* необхідно звернутися до його походження. Річард Докінз, англійський біолог-еволюціоніст, увів поняття у книзі «Selfish gene» (1976) (перекладають дослівно – «Егоїстичний ген»; пропонуємо переклад «Ген самості», що ближче до змісту, яким наповнив термін автор), формуючи геноцентричну концепцію еволюції (на протигагу організоцентричній). Для антропологів найбільш важливим є те, що учений поставив на один рівень гени – біологічні елементи – і мему – культурологічні елементи. Навіть моделювання терміна *мем* здійснив за аналогією до терміна *ген*. Отже, мем походить від грецького слова *μίμησις*, що означає наслідувати, імітувати; це вказує на його ключову властивість – спосіб поширення та побутування. Для Р. Докінза мемом може бути будь-яка форма суспільної культурної свідомості – від мелодії, ідеї чи вислову до моделі вбрання [4, 192].

Поняття мема продуктивно було засвоєне в когнітології. Популярною стала праця Річарда Броуді «Ментальний вірус. Нове вчення про мему» (1995) (у російському перекладі назви актуалізовано маніпулятивні технології комунікації: «Психические вирусы»), яка проте не є суто науковою, а науково-популярною як за стилем, так і концептуально. Через це беззастережно орієнтуватися на неї як теоретичну основу меметики не варто. Так, вказавши на біологічне, психологічне, когнітивне визначення мема, автор пропонує власне робоче визначення: мем є одиницею ментальної інформації, існування якої визначене її здатністю до копіювання та

фіксації у свідомості інших людей [3, 11], Водночас як приклад мема автор наводить запах креозоту, який у нього асоціюється із дитинством та побережжям біля Бостона [3, 23–24]. На нашу думку, така універсалізація мема спрощує та примітивізує дійсність (дійсність як набір мемів), з іншого боку, – розмиває поняття самого мема. Наприклад, тези про мем як окремий організм, що живе самостійним життям, про меметику як наукову модель людської свідомості, про асоціацію мема із вірусом та використання терміна «інфікувати мемом», про метамеми як елементи науки меметики (меми про меми) [3, 1–16], на нашу думку, не впливають із запропонованого автором визначення мема. З іншого боку, людський розум та людська свідомість постають як сфера існування меметичних явищ. Але, очевидно, ці поняття набагато ширші та глибші та не можуть бути обмежені прокрустовим ложем меметики. Правда, автор зазначає, що мета його книги навчити читача протистояти небажаному інфікуванню та визнає, що для досягнення цієї мети інфікує читача новими мемами [3, XIII–XXIII]; вважаємо її вкрай актуальною в сучасному інформаційному суспільстві, в якому особа підлягає жорсткому програмуванню.

Можливість звзяти поняття мема та проникнути в його структуру дає його лінгвістична інтерпретація. Оскільки ключові меми як елементи свідомості мають мовне вираження, а сучасна людина є мовною особистістю, *homo loquens*, тобто суб'єктом і продуктом мовної діяльності, то меметичні особливості мовної особистості дають можливість диференціювати мем як феномен людської свідомості, а також встановити його місце та функції в структурі мовної особистості, тобто людини і як істоти, наділеної розумом, і як носія свідомості, і як носія, в термінології Р. Броуді, ментального вірусу. Меми людського розуму, що мають сенсорне, асоціативне, образне, інтуїтивне чи позасвідоме вираження, тобто нелінгвальну форму, в сучасної людини складають, на нашу думку, меншу частину свідомості, тому на етапі дефініції та диференціації лінгвального мема як одиниці меметики можуть бути упущені. Отже, ми пропонуємо звернутися до лінгвістичної парадигми меметики, тобто до **лінгвомеметики**.

Спочатку диференціюймо об'єкт лінгвомеметики. Якщо мем – це культурний ген, то інформація, яку він несе, є визначальною для індивіда і його середовища. За ідеєю Р. Докінза, мемами є ключові носії культурної інформації. Так, якщо зважити, що геном людини налічує, за різними підрахунками, 20–25 тис. кодуючих генів (в ньому частина генетичної інформації спільна з іншими організмами), а расові відмінності геному не перевищують 0,5 %, то отримуємо компактну множину ідентифікаційних одиниць. Отже, й ключових мемів може бути обмежена кількість. Тобто кожне слово не є мемом, зокрема *Алабама*, крик «*Пожежа*» в кінотеатрі, а слово *креозот* (яке асоціює запах креозоту) й поготів. А уривок мелодії із п'ятої симфонії Бетховена (та-та-та-ТА) можна зарахувати до мема, якщо він відповідає, наприклад, вербальній формулі: *П'ята симфонія Бетховена – шедевр* (приклади цих мемів наводить Р. Броуді).

Щоб мати культурний сенс та передаватися як геном культури, мем має бути судженням, що має світоглядну цінність. Лінгвальні меми як етнолінгвістичні одиниці є сталими висловленнями, прислів'ями чи при-

казками. Меми пронизують усю сферу людської діяльності, відображають поведінкові та мотиваційні стереотипи. Їхня сфера – і повсякденні, і визначальні життєві мотивації у прийнятті рішень, визначенні вподобань, традиції стосунків, поведінки, оцінки подій та їхня інтерпретація. Меми в умовах розвитку загальної освіти та інформаційного суспільства постають як ключові лінгвокультурні одиниці саме завдяки всепроникності та тотальному впливу на свідомість. Така їхня роль зумовлена способом передачі та особливостями засвоєння. Якщо інші одиниці сфери культури, а саме міфологеми чи символи потребують цілеспрямованої передачі знань, зокрема на певному етапі формування етномовної особистості, належного духовного та ментального розвитку, навчальної праці, концепти – активної пізнавальної діяльності та глибинної духовної творчості уже сформованої етномовної особистості, то меми, поширюючись через наслідування, засвоюючись мимохідь і мимохіть, опираючись на особистісні риси та нахили, входять у свідомість часто мимовільно та непомітно. Таким чином меми постають як ключові елементи масової свідомості, відображають явні чи приховані суспільні та індивідуальні пріоритети.

В організації суспільного життя меми відіграють винятково важливу роль, вони є основою морально-етичної та правової надбудови суспільства через свою поширеність та орієнтацію на ціннісно-поведінковий аспект діяльності особистості. Меми властиві кожній мовній особистості. Це вирізняє їх з-поміж етнокультурних одиниць, що формують світогляд людини. Не кожна мовна особистість у сучасному світі, коли передавання етнокультурних знань з самого початку її формування радше виняток, ніж правило, володіє базовими етнокультурними знаннями та виявляє не тільки мовну компетентність, а й мовну свідомість. Проте кожна мовна особистість є носієм і редуплікатором мемів. Така властивість лінгвальних мемів зумовлена і їхньою меметичною природою, і структурними та семантичними особливостями.

Структура мема визначена перш за все його синтаксичною будовою. Меми бувають моно- чи поліпропозитивні. Монопропозитивні меми є висловленнями, що експліцитно чи імпліцитно представляють судження. Характеризуючи меми, звертаємося до групи чи не найбільш показових в етнокультурному аспекті – суспільних, які є визначальними в соціальних стосунках та поведінці носіїв. Наприклад, традиційний український мем *Моя хата скраю*, що найпоширеніший саме в такій усіченій формі (упущена частина *нічого не знаю* дублює та звужує семантику попереднього компонента та виявляє українську традицію римування), монопропозитивний. Судження характеризуємо через комунікативну будову висловлення, виокремлюючи його домінанту – ключовий змістовий компонент, що розкриває образно-смісловне наповнення мема. Отож тема *моя хата*, рема *скраю*. *Хата* – символ господи, власного мікросвіту; *моя хата* – життява основа особи, непорушна власність, уособлення ідентичності, що асоційована з власним Я. Рема *скраю* виявляє глибинний і сучасний світ українця, що є опозиційним до суспільного, виявляє суспільну інертність індивіда, відчуженість від суспільного життя та небажання власне включати в суспільне (це суперечить етимології слів *суспільний*, *суспільство*,

яке на момент закріплення в українській мові у властивому значенні заперчує аналізований мем). Проте історія та життєвий досвід українця, тобто постійне життя у «чужій» державі, зумовили чітке протиставлення власного і суспільного, а суспільне набуло значення чужого, інколи ворожого. Це й зумовлює домінанту судження – *скраю*, що визначає несумісність двох світів – власного та суспільного – та небажання змінювати становище. Особливість висловлення ще й в тому, що крайня хата є ознакою убогості, таке її розташування небажане (наприклад, у А. Головка: *Удовина хата – край села*), але протиставлення власного суспільному для мовної особистості важливіше, ніж пересторога накликати нестатки. Аксиологічно-образний наповнення мема оперте на символічний зміст слова *хата*, підсилений атрибутом *моя*: непорушна твердиня власності та особистості, незаперечна цінність і недоторкане право; конотація позитивна. Водночас домінанта судження *скраю* виокремлює особу із макросвіту, який сприймаємо як чужий; конотація негативна. Обидва оцінні полюси урівноважені.

Ми згадували, що меми формують сферу етики і моралі, що представляє індивідуальне і суспільне. Морально-етичний зміст мема оцінюємо як конструктивний чи деструктивний, тобто відповідний чи ні морально-етичній домінанті соціуму на певному етапі його історії, що забезпечує формування прогресивного чи депресивного суспільства, а також такий, що виявляє позитивний чи негативний вплив на світогляд мовної особистості як носія етнокультурних стереотипів. Отже, вказаний мем через урівноваження аксіологічних полюсів визначаємо як нейтральний: з погляду індивіда він постає як оберег його позиції і права (конструктивні функція), однак з погляду суспільності він виразно деструктивний, оскільки фіксує відчуженість особи від суспільства, до якого вона налаштована застережно, але в якому перебуває і без якого існувати не може. Ця позиція особи непродуктивна, нівелює можливість гармонізації суспільних відносин та обрання нею активної, відповідальної громадянської функції. Насамкінець світоглядний та поведінковий стереотип вказаного мема: події, справи, проблеми поза моїми питомими інтересами, обов'язками, моєю відповідальністю, моєю компетенцією і т.д. мене не цікавлять: *Моє діло теляче, наївся і в хлів*. Стереотип перешкоджає формуванню громадянської позиції мовної особистості.

Поліпропозитивні висловлення властиві прислів'ям: *Казав пан: «Кожух дам», – і слово його тепле*. Тут три пропозиції: 1) казав пан, 2) дасть кожух, 3) слово є тепле. З комунікативного погляду тема представлена двома першими пропозиціями, які можна уніфікувати в одну: пан пообіцяв дати кожух (імпліцитно: в знак подяки за послугу, за роботу, як благодійність, тобто цілком обґрунтовано – це важливо!). Рема алегорично імплікує пропозицію, що побудована на асоціаціях *кожух гріє, обіцянка гріє* (обнадіює), але її не одягнеш, отже, мерзнутимеш, бо пан обдував. Прислів'я формує низку синонімічних висловлень, що представляють мем із узагальненим смислом – «обіцянка є брехнею»: *Обіцянка – цяцянка; Головне пообіцяти; Обіцяного три роки ждуть, Обіцянка – цяцянка, а дурневі радість*. Пор. сучасну політичну сферу, де обіцянками, які не пла-

нують виконувати, політики отримують владу, яку використовують для власної вигоди. Мем для українця домінуючий у всіх сферах життя – суспільного і побутового – та фіксує брехню (невиконану обіцянку) прийнятною ознакою індивідуальної і суспільної моралі і поведінки.

Українську традиційну мораль часто представляють меми, в основі яких концепти правда / брехня (кривда, неправда), із протилежним значенням: *Правду не сховаєш; І за рідного батька правду кажи; Не той друг, хто медом маже, а той, хто правду каже; Брехнею світ перейдеш, а назад не вернеш, але Хто бреше, тому легше, а хто правдує, той бідує.* І хоч в українській традиційній моралі незаперечно верховенство правди (*Хліб-сіль їж, а правду ріж*), про що свідчить кількість конструктивних мемів, водночас останнє меметичне судження є виправданням прагматичних мотивів неправди. Меми, що виправдовують брехню, є виразно деструктивними, оскільки руйнують підвалини моралі та суспільної етики, які є основою гармонійного суспільства.

Моно- чи поліпропозитивні меми можуть не мати образного змісту, а констатувати домінуючу прямо: *Суспільне – чуже (не моє).* Однак при цьому алегоричність є завжди та постає як поведінкова функція: своє слід берегти, суспільне не має вартості, держава чужа, моє протиставлене загальному, я в опозиції до держави (суспільства) і под.

У сучасному світі суспільні дистанції дуже короткі. Суспільний мем є водночас і індивідуальним, і загальним, і житейським, і політичним і, навпаки, політичні меми визначають суспільні стереотипи. У загальному аналізі ми зачіпаємо ті меми, які Р. Бруді власне і називає ментальними вірусами у негативному значенні, які інфікують і програмують людей на шкідливі для суспільства і них самих світоглядні пріоритети і суспільно-побутові дії.

Українська суспільна свідомість пройшла еволюцію від часів, коли у наших предків не було замків, бо крадіжки як суспільного явища не існувало, що відбито в українських прислів'ях *На чужий труд ласий не будь; Чужим добром не забагатієш; Нажите махом – піде прахом* і под. до *Україна рідна мати: не вкрадеш, не будеш мати.* У сучасному світі поняття крадіжки змінило традиційні форми. Дія, що призводить до привласнення чужого (або не свого: суспільне не моє, але нічیه; або: маю право на суспільне, бо там і моя частка) є природною, вмотивованою, виправданою. На жаль, це поширилося на стосунки громадянин / держава, держава / громадянин та часто використовується як виправдання для дій громадянина, особливо на фоні професійної та суспільної поведінки політичної та майнової верхівки.

Такі суспільні відносини нівелюють поняття еліти, особливо в суспільно-політичній сфері, рейтинг довіри до державних інституцій і працівників вкрай низький, за морально-етичними, культурними, інтелектуальними ознаками суспільство не структуроване, що відбито у деструктивних мемах, що визначають як оцінку суспільної верхівки, так і пересічних громадян: *Усі хапуги (хабарники, брехуни, злодії, а також лохи* і под.). Звідси конструктивний мем *Добре ім'я – найкраще багатство* нівельований: від політичної верхівки до рівня колективу виправдовувальна фі-

лософія знімає межі морально-етичної та професійної норми. Навіть у такій сфері діяльності, як освіта і наука, яка за природою має репрезентувати суспільну еліту, професійні морально-етичні норми не є мотиваційним чинником, а їхнє порушення узвичаєне. Що говорити про пересічний рівень науково-педагогічної спільноти (хоча такого бути не повинно), якщо Дисергейт не мав ніяких наслідків. Спрацьовують меми *У кожного своя мораль; Мета виправдовує засоби; Мені закон неписаний; Має бути по-моєму* і под. На такому фоні вкорінюється суспільно-політичний стереотип *Мій голос нічого не важить* (як електоральний, так і як власна позиція), який є демотиватором будь-якої діяльності та утверджує безнадійність та апатію, відчуженість мовної особистості від суспільно-політичного життя і професійної діяльності, зниження самооцінки, зневіру у високих світоглядних постулатах. Перелічені меми функціонують як типові для мовної особистості часто із заниженою самооцінкою та є для неї формою «самоствердження»; пор. також: *Моє слово – закон; Начальник (Я) завжди правий; Моє завжди зверху* і под. Вони формують поведінковий стереотип (імплікують мем) *Визнання помилки – слабкість* [1, 82–83]. Проблема не в тому, що існують указані меми, біда в тому, що вони є домінантними, а часто визначальними в суспільній надбудові сучасного українського соціуму. Мовна особистість із традиційними для українства високими (конструктивними) суспільними постулатами в сучасному суспільстві стає моральним дисидентом, а суспільство на макро- і макрорівні не забезпечує реалізацію її потреб на засадах етики і моралі.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Указані меми представляють суспільну і поведінкову сферу українця на макро- (як громадянина) і мікрорівні (як особи і члена колективу). Для формування громадянського суспільства такі пріоритети вкрай шкідливі, для бюрократичної системи держави оптимальні, бо забезпечують її незмінний домінантний статус, для мовної особистості із українською культурною свідомістю згубні, бо нівелюють національну ідентичність (історично українство має сталі традиції демократизму, рівності, братерства та морально-етичних чеснот), для особи руйнівні, бо принижують її гідність, формують зневіру та нейтралізують соціальну активність, нівелюють етику та мораль та визначають її об'єктом соціальних відносин. Однією із вагомих причин сучасної масової міграції українців (окрім матеріальної) є несприйняття більш освіченою, зокрема й молодшою, частиною українців деструктивних засад суспільних відносин, що оперті й на виявлені меми. На жаль, за умов домінування таких суспільних мемів, що визначають поведінкові та діяльнісні стереотипи сучасних українців, перспективи пробудження громадянського суспільства та суспільно-економічного прориву України є вкрай примарними, з іншого боку, суспільство втрачає «українськість», світоглядно-духовну основу нації та мовної особистості зокрема, що формувалась протягом століть на основі високих морально-етичних норм та на шляхетних ціннісно-світоглядних засадах. А саме вони й визначають етнокультурну свідомість **української** мовної особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барчук В. Культурологічний аспект етнолінгвістики. *Прикарпатський вісник НТШ «Слово»*. Івано-Франківськ, 2018. Вип. 3 (47). С. 73–85.
2. Закувала зозуленька. Антологія української народної творчості: Пісні, прислів'я, загадки, скоромовки / [упоряд., передм. та прим. Н. С. Шумади]. Київ : Веселка, 1989. 606 с.
3. Brodie R. *Virus of the Mind. The New Science of the Meme*. Hay House, 2009. 249 p.
4. Dawkins R. *The Selfish gene. Richard Dawkins. 30 anniversary edition*. Oxford University Press, New York, 2006. 385 p.

REFERENCES

1. Barchuk, V. (2018). Kulturolohichnyi aspekt etnolinhvistyky [Cultural aspect of ethnolinguistics]. *Prykarpatskyi visnyk NTSh «Slovo»*. Ivano-Frankivsk, Vyp. 3 (47). S. 73–85. [in Ukrainian]
2. Shumada, N.S. (Eds.) (1989). *Zakuvala zozulenka. Antolohiia ukrainskoi narodnoi tvorchosti: Pисni, pryslivia, zahadky, skoromovky*. Kyiv, Veselka. [in Ukrainian]
3. Brodie, R. (2009). *Virus of the Mind. The New Science of the Meme*. Hay House. [in Canadian]
4. Dawkins, R. (2006). *The Selfish gene. 30 anniversary edition*. Oxford University Press, New York. [in American]

SOME SOCIAL MEMES OF MODERN UKRAINIANS

Volodymyr BARCHUK

*Doctor of Philology, Professor
of the Department of Ukrainian Language,
Vasyl Stefanyk*

Precarpathian National University (Ukraine, Ivano-Frankivsk).

E-mail: wolmyr@i.ua

ORCID ID: 0000-0002-6985-4309

*In the article the memes as cultural units of the society and ethnicity are considered. It is established scientific and habitual meaning of the concept of the meme and its lingual representation as well. Most memes have the lingual form of the mono or polipredicative constructions which are expressions that represent views of ideological and value stereotypes. The linguistic paradigm of the memetics can be presents as **lingual memetics**, the science about lingual memes.*

In the communicative structure of the lingual meme we can distinguish theme and rheme; the rheme is the dominant sence of the clause. In the consciousness of the lingual personality memes are ideological, value and behavioral stereotypes. At the same time memes represent moral and ethical bases of society. Memetic expressions have axiological features and memes can have in moral and ethical aspects constructive or destructive role in social behavior that forms progressive or depressive society of bearers of memes. That memes have positive or negative influence on the outlook of the lingual personality as the carrier of ethnic and cultural values.

All lingual personalities are transmitters of memes. If studying of mythology motif, symbols, concepts needs intellectual work and efforts, connective between generations, adherence to traditions and ethnic values, then mastering of memes

happens mechanically and involuntarily through the copying. The destructive memes are harmful to civil society, especially if they are dominant. In the article the several main destructive social memes of modern Ukrainians, that determine social and professional relationship, are characterized. It is suggested, that wrecking of traditional for Ukrainians moral and ethic bases through domination of the destructive memes is the key obstacle for the build of progressive civil society.

Keywords: *lingual memetics (or memeology), meme, social memes, lingual personality.*

*Статтю подано до редколегії 3.10.2018.
Статтю рекомендував до друку доктор філологічних наук,
професор Віталій Кононенко.*